

МОВЛЕННЯ БУЛЬВАРНО-СЕНСАЦІЙНИХ ДРУКОВАНИХ ХРОНІК: СУЧАСНІ ПОГЛЯДИ

Кучер С., студентка I курсу Сумської філії

Харківського національного університету внутрішніх справ

Мова ЗМІ є постійним об'єктом вивчення лінгвістики впродовж останніх десятиліть.

У процесі дослідження визначилися такі основні риси сучасних ЗМІ, як діалогічність, стилістичний динамізм, поєднання контрастних елементів у вузькому контексті, метафоричність тощо.

Одним із найпопулярніших видів ЗМІ є бульварно-сенсаційні друковані хроніки, які розраховані на невибагливі смаки малоосвіченого, досить примітивного за своїм культурним рівнем, але чисельного кола читачів. Вона може містити в собі публічні образи певних особистостей, нецензурну лайку, відомості, підкріплені професійними мовленнєвими переконаннями, що не викликають у більшості читачів жодних сумнівів.

Один із основоположників жовтої преси Р.Герст сформулював її теоретичні засади: "Читач цікавиться передусім подіями, які містять елементи його власної примітивної природи".

Однією із ознак жовтої преси є псевдоінформація, фальшивка, вигадана сенсація, іноді явна брехня, очевидна своєю безглуздістю й неправдивістю.

Згідно з однією із версій походження цього виразу, видатний діяч Реформації Мартін Лютер якось у своїй промові замість слова "легенда" сказав "люгенда". Німецькою мовою "люге" – брехня, а "енте" – "качка". Сприйняте на слух слово трансформувалося в "люгенте", що буквально означало "брехлива качка". Відтоді так почали говорити про помилкові дані, неправдиву інформацію.

Сучасна мова жовтої преси тісно пов'язана з мовою сучасного телебачення, в якій відбуваються процеси лібералізації й демократизації, характерні для мов усіх посттоталітарних суспільств. На лексичному рівні це простежується в руйнуванні перегородок між так званими стилістичними категоріями слів. Зазнає змін і сама структура тексту, автори, не обтяжуючи себе жодними дотепер усталеними нормами і рамками, шукають потрібної їм тональності своїх текстів. Просторіччя, жаргонізми, арготизми, яким раніше визначали місце на периферії, вирвалися з неї і опановують різні,

навіть "поважні тексти". Щораз частіше чуємо на наших телеканалах та помічаємо у пресі слова та вирази, які колись уживали на вулиці, у спілкуванні серед певних соціально-маркованих груп, або новотвори. Це:

1. Жаргон кримінального середовища (замочити, пахан, глухар, стрелка, бабки, мент). Такі донедавна незрозумілі для загалу, вживані лише певними групами мовців, слова стали тепер відомими чи не всім. Їхчують діти, школярі, молодь; вони вже не викликають здивування, обурення. Найчастіше вони лунають у телесеріалах і фільмах на кшталт "Менти", "Бандитський Петербург", "Бригада", "Кріт", "Зона", "Next".

2. Молодіжний сленг. Найчастіше ним послуговуються перекладачі іноземних статей та фільмів, а також розважальних програм. Так, уже звичним стало чути - прикольно, класно, фігня, кайф, кльово, балдіти. Найяскравішим представником цього типу є російська щотижнева газета "Молоток". Видання першого типу ставлять перед собою мету спілкуватися з аудиторією її мовою. При цьому журналісти намагаються перенести на папір особливості розмовного синтаксису: "рвані" фрази, велику кількість, у тому числі і новомодних, вставних слів ("прикинь"), оцінюючих конструкцій ("отстой", "улет"), вигуків, наприклад "йоу-йоу", "уау" ("вау"), "лайла-лайла", "бла-бла-бла" і таке інше. Окремо у цьому ряді стоїть журнал "Птюч", на сторінках якого з'являється нецензурна і груба лексика. Помітно насичується сленгом і реклама ("Фанта – відривайся" і под.).

3. Неологізми, що їх створюють журналісти, піарівці, рекламисти: депутати тузляться (про події навколо острова Тузла); шейканемо, бейбі і под.

4. Нецензурна лексика, що, здається, вирвалася з підвалів і під'їздів та набула офіційного статусу, передусім у жовтій пресі і численних художніх фільмах, особливо популярних серед молоді. Безперечно, на мою думку, це далеко не позитивні зміни.

Сфера сучасної жовтої преси засвідчує: мова живе, еволюціонує і завдання небайдужих до її долі – дбати, щоб мова за цих складних обставин залишалася собою, зберігала свої генетико-топологічні риси. Тому, я вважаю, що на проблеми мовлення, які дуже гостро постають на сьогоднішній день, слід звертати неабияку увагу.

Однак сподіватись позитивних змін у жовтій пресі можна тільки за умови, якщо зміниться ставлення держави до них.